

Ростислав Приріз

«Хіба ж не знаєте, що ваше тіло – храм Святого Духа, який живе у вас?» (І Кор. 6, 19) Цими словами апостол Павло неперевершено і, водночас, надзвичайно доступно передає правду про те, ким є людина. Дуже актуально звернутися до них сьогодні, у час, коли піддається сумніву всяка істина, а будь-яка цінність стає відносною, коли завдяки науковим і технічним здобуткам у різних сферах діяльності, зокрема медицини, людина почувається господарем світу настільки, що прагне перейняти собі Божу владу управління людським життям і смертю. Ідеться про біомедичні маніпуляції над тілом людини: штучне запліднення, контрацепцію, аборт, клонування, евтаназію тощо, які сьогодні отримують щораз-то більше поширення. З одного боку, проблема дуже практична, бо постає з побутової реальності життя сучасної людини у тілесному його вимірі. Однак якщо поглянути з іншої точки зору, вона порушує питання глобальні й екзистенційні, а саме: вартості, значення та мети людського життя. Адже коли йдеться про людське тіло, то це стосуються усієї людської особи. У тих питаннях біоетичного змісту, перед якими ставить нас сучасне суспільство та науковий розвиток, постава християнина має бути усвідомленою й рішучою у свідченні єдиної й абсолютної Істини.

Духовне і тілесне Існує тенденція розділяти духовне і тілесне та протиставляти їх або, принаймні, не поєднувати, а тримати дистанцію між цими двома сферами життя. Така помилкова постава несе у собі загрозу втрати цілісності людської особи. Насправді, людську тілесність не слід відокремлювати від духовності. Людина – істота також тілесна і в цьому не є її трагедія, а навпаки, – цінність й унікальність. Проте як правильно розуміти значення людського тіла у перспективі її покликання, і чи відповідає ментальність сучасної людини Божому задумові про неї? Варто придивитись, яким є спосіб мислення щодо цього питання людини XXI століття. Мислення сучасної людини

Не потрібно довгих спостережень і досліджень, щоб помітити, що вся увага сучасної людини звернена на те, аби вдосконалити рівень власного життя. Це ніби й не мало б здаватися чимось негативним, але проблема в тому, що вона надто завузила перспективи і горизонти свого розвитку. Всі її амбіції та зусилля скеровані лише до

збільшення власного комфорту, розкоші... Тіло в цьому випадку постає самоціллю або, говорячи біблійною мовою, ідолом, якому служить людська особа, а засоби «щастя» обмежені лише до земного життя. Незважаючи на те, що вони стрімко розвиваються і досягли неабияких здобутків у сфері науки, техніки і медицини, замість очікуваного щастя, парадоксально, приносять лише розчарування, а навіть і деградацію. Тому у цій ситуації варто замислитися над запитанням апостола Павла: «Чи ми знаємо, що наше тіло – храм Святого Духа?».

Тіло як вираження людської особи

Тіло людини не тільки об'єднує всі органи, які його складають, воно, насамперед, виражає людську особу, бо саме за допомогою тіла людина розмовляє, слухає, допомагає тим, що її оточують. Тому тіло – гідне піклування і поваги. Це піклування слід розуміти в сенсі приготування гідного місця для замешкання Святого Духа. Людська особа є найбільшою і абсолютною цінністю. Від неї має вестися відлік оцінки тих, чи інших дій, пов'язаних з її природою (тілом). В іншому випадку природа людини стає інструментом наукових маніпуляцій, служить якійсь ідеології, яка може принижувати особистість.

Прагнення до вдосконалення і розвитку є закладене Богом. Трагедія для людини починається тоді, коли вона гордовито намагається зреалізувати його лише власними зусиллями, без Бога, навіть поставити себе замість Нього і понад Ним. Така постава самодостатності і стала причиною гріха прародичів. Відходячи від Бога і оминаючи поняття гріха, сучасний світ пропонує власну концепцію «щастя», яка виправдовує будь-які маніпуляції над людським тілом.

Ви – Христове тіло

Християнин не може на власний розсуд і будь-якими засобами чинити те, що пропонують досягнення сучасної науки і техніки з огляду на те, що він глибоко споріднений із Христом через життя Таїнствами Церкви, особливо, через Хрещення і Євхаристію. Згідно зі словами апостола Павла, члени нашого тіла є Христовими (див. I Кор. 6, 15), щоби більше, апостол говорить: «Ви ж – Христове тіло, і члени кожний зокрема» (I Кор. 12, 27). Така спорідненість із Христом виникає внаслідок воплощення. Син Божий став людиною, прийняв тіло, схоже «на гріховне тіло, ради гріха, осудив гріх у тілі». (Рим. 8, 3). Після воскресіння існує тільки одне тіло – Тіло Христове, яким є Церква. Ми, вірні, є членами цього містичного тіла, а його голова – Христос. За словами апостола Павла, коли боляче одному членові, страждають усі (див. I Кор. 12, 26). Тому будь-який, здавалось би, приватний вчинок християнина відбивається на всьому Тілі Христовому – Його Церкві.

Правдива перспектива

У Воплощенні Бог назавжди поєднався з людиною, став людиною, залишаючись Богом, а у воскресінні Христос не відкинув людське тіло, але прославив його – підніс праворуч Отця. Тим Він показав нам правдиву перспективу: наші тіла воскреснуть із Христом, щоб увійти в Нове життя. «Бо наше громадянство в небі, звідки і Спасителя очікуємо, Господа

Ісуса Христа, який перемінить наше понижене тіло, щоб було подібним до його прославленого тіла, силою, якою він спроможен усе собі підкорити» (Фил. 3, 20-21).

Будучи спорідненим з тілом Христовим і з'єднаним з Христом, християнин отримує від Нього силу, щоб умертвити гріховність у тілі, «щоб знищилось оце гріховне тіло, щоб нам гріхові більш не служити» (Рим. 6, 6).

Повертаючись до сьогодення

У багатьох випадках сучасний науково-технічний прогрес є намаганням людини самоствердитись. Часто це здійснюється всупереч Божим законам. Усі свої свавільні вчинки сучасна людина виправдовує своїм на це правом, а те, що їй заважає, називає дискримінацією. Парадоксально, що поряд з тим вона не бачить, що дискримінує власну гідність, якою її обдарував Бог. Кожна людина має право на гідне зачаття, згідно з Божим задумом, гідне життя та гідну смерть у момент, коли Бог покличе її (це стається в найбільш сприятливий для її спасіння момент) до життя вічного.

Намагання «корегувати» ці процеси на власний розсуд – це посягання на владу Бога, спокуса самим бути як Бог (див. Бут. 3, 5). Перед цією спокусою не встояли наші прародичі у раю, і після гріхопадіння вона далі переслідує людину. Таке прагнення не нове, у Біблії воно представлене як намагання збудувати Вавилонську вежу з метою утворити собі ім'я (див. Бут. 11, 4). Сьогодні цій ідеї служать найновіші технологічні досягнення, а ціною є спотворення людського тіла, а отже, – гідності людської особи. Це спричинює викривлення Божого плану людського життя і спасіння, що може стати загрозою втрати останнього.

На завершення

У порівнянні з тим, що Бог приготував для нас і чим прагне нас обдарувати, всі зусилля продовжити собі життя, використати його лише для власної приємності виглядають мізерними й нікчемними, а всі протиприродні заходи для осягнення цієї мети – огидними перед Богом. Місія сучасного християнина – своєю поставою свідчити про те, що наше тіло є храмом Святого Духа, який живе у нас, що християнське життя не є боротьбою проти тіла, а навпаки, – це приготування і очищення святині для слави Божої: «Тож благаю вас, брати, на милість Божу, віддати тіла ваші як жертву живу, святу, приємну Богові: богослужбу від вас розумну» (Рим. 12, 1). Тому треба постійно пам'ятати про гідність і цінність людської особи в очах Божих, адже тільки усвідомлення людиною, ким вона є в Бозі і до чого покликана, зможе спричинити позитивні зміни в її житті.

Ростислав Приріз. Тіло-храм Святого Духа//СЛОВО № 1 (49) 2012, с.6-7